

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 31.020/2011/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Bihari Erika ügyvéd) jogi képviselővel eljáró, az felszámoló ineve (felszámoló szervezet címe, felszámolóbiztos: Pekk Antal), mint felszámoló szervezet által képviselt felperes neve „f.a.” (felperes címe) felperesnek-, a másodfokú eljárásban a Dr. Karancsi és Dr. Kővágó Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Kővágó László ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2011. szeptember 29. napján kelt, 8.G.15-10-.../47. számú ítélete ellen az alperes részéről 48. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 240 000 (Kettőszáznegyven) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a keresetnek helyt adva a felperes javára kötelezte az alperest 15 napon belül 7 500 000 Ft és annak a 2009. szeptember 11. napjától a kifizetés napjáig járó - a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt - késedelmi kamata, valamint 1 126 650 Ft perköltség megfizetésére. Rendelkezett arról is, hogy az alperes maga viseli a perrel felmerült költségét.

Az ítéletben megállapított - a fellebbezés elbírálása szempontjából lényeges - tényállás szerint a peres felek között 2008. március 10. napján vállalkozási és szállítási szerződés jött létre. A vállalkozási szerződésben az alperes megrendelésére a felperes elvállalta a ..., ... hrsz. alatti társasház III-IV-V. ütem épületgépészeti munkáinak a szerződés mellékletét képező tételes költségvetési kiírás szerinti elvégzését, az alperes által elkészített kiviteli terv, valamint a „Laskai gépésztervező által készített épületgépészeti tervdokumentáció” alapján.

A megrendelő feladata volt biztosítani a szerződésben foglalt munkákhoz az anyagot, az ideiglenes vizet és az áramot is.

A vállalkozói díjat 22 420 000 Ft + ÁFA összegben határozták meg a műszaki szakaszolásnak megfelelő részteljesítések kikötésével. A felvállalt munkát a felperesnek a 2009. április 30-ai véghatáridőig kellett teljesítenie.

Az alperes vállalta, hogy a kezdési időpontra a munkavégzéshez szükséges munkaterületet biztosítja.

A felperes a hibájára visszavezethető véghatáridő-csúszás esetén 50 000 Ft/nap kötbér megfizetését vállalta. A felek kikötötték, hogy a kötbér összegével a végszámla csökkenthető.

A szállítási szerződésben a felperestől, mint szállítótól az alperes megrendelte a ..., ... hrsz-ú ingatlanon épülő III-IV-V. ütemben megvalósuló 54 lakásos társasházhoz a szerződés 1. számú mellékletében tételesen felsorolt anyagok szállítását, amit a felperes 48 583 323 Ft + ÁFA „szerződéses összeg” megfizetése ellenében 2009. április 30-ai kezdéssel az alábbi részhatáridőkben vállalt el:

- távhő csatorna anyagainak leszállítása	2008.05.31.
- IV. ütem alapcsövezés, beálló közművek anyagainak leszállítása	2008.06.20.
- III. ütem alapcsövezés, beálló közművek anyagainak leszállítása	2008.07.20.
- V. ütem alapcsövezés, beálló közművek anyagainak leszállítása	2008.08.15.
- kazánház + III-IV-V. ütem fűtésszerelvényezés anyagainak leszállítása	2008.09.30.
- III-IV-V. ütem teljes szerelvényezés anyagainak leszállítása	2009.04.30.

A szállító hibájára visszavezethető határidő-csúszás esetében a felperes a szerződésben 50 000 Ft/nap kötbér megfizetését vállalta azzal, hogy a kötbér összegével a végszámla csökkenthető.

A pénzügyi elszámolást illetően pedig a felek akként állapodtak meg, hogy: „vállalkozó 30 naponként jogosult számlázni a ténylegesen leszállított anyagokat”. „Megrendelő a vállalkozó által benyújtott (vég-, rész) számlát 30 napon belül átutalással egyenlíti ki”.

A felperes 2009. július 3-ai keltezéssel, 2009. július 13-án az „... lakópark III. ütem épületgépészeti munkáit” készre jelentette, kinyilatkoztatva, hogy a próbafűtés megtörtént, vízfolyás és egyéb rendellenesség nincs. Közölte, hogy a IV. és V. ütem munkái a kazánok beüzemelésékor már megtörténtek.

A felperes 2009. július 16-án benyújtott (... , ... , ... , ... , ...) számláival kapcsolatban az alperes 2009. augusztus 12-én „teljesítési igazolás”-t adott ki, amelyben megállapította, hogy: „a vállalkozói és szállítói” szerződésben foglalt szállítói munkát 2009. július 14-ei határidővel elvégezte, azokat a megrendelő átveszi. A vállalkozó számláit a megrendelő ellenőrizte, és azt az alábbiak szerint igazolja vissza: a vállalkozói és szállítási szerződés határideje 2009. április 30-a volt. A vállalt határidőt a vállalkozó nem tartotta be, ezért ettől az időponttól a vállalkozói szerződés 3.) és a szállítói szerződés 3.) pontjában rögzített

kötbért érvényesít a vállalkozó felé. A fentiek szerint kifizethető összeg a benyújtott számlák és az (egyenként 75-75 napra elszámolt 3 750 000 - 3 750 000 Ft) kötbér különbözete."

A felek a vállalkozói szerződésüket 2009. augusztus 7. napján módosították. Eszerint a megrendelő lezárja a szerződést az eddig befejezett 20 lakás készre szerelésével. A további lakások tekintetében a felek külön szerződést kötnek a befejezési munkákra. A szerződés összege ezért 20 947 970 Ft-ra módosul azzal, hogy „fordított adózású”. Megállapodtak abban is, hogy a 2 232 100 Ft összegű végszámla benyújtása a szerződésmódosítás aláírásakor történik.

A felperes a 2009. augusztus 27-én keltezett ügyvédi felszólításban közölte az alperessel, hogy a kibocsátott számláival szemben érvényesíteni kívánt kötbér követelését mind a jogalap, mind az összegszerűség vonatkozásában vitatja. Az alperest a felperes felé fennálló lejárt esedékességű számlatartozás haladéktalan átutalására szólította fel, amit az alperes nem teljesített.

A felperes az elsőfokú bírósághoz 2010. március 12. napján előterjesztett keresetében az alperest 7 500 000 Ft elmaradt vállalkozói díj, és annak a 2009. szeptember 11-től a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 301/A. §-ában írt mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni.

Arra hivatkozott, hogy az alperes által kiadott teljesítési igazolással elismerten a vállalkozási és szállítási szerződésben vállalt kötelezettségeit teljesítette. A követelt 7 500 000 Ft összegű vállalkozói díj megfizetését azonban az alperes alaptalanul tagadta meg, mert a végszámlával szemben nem volt jogosult kötbérigényt érvényesíteni.

Állította, hogy a befejezés határidejének csúszása a megrendelő hibájára vezethető vissza, mivel a munkaterületet csak késedelmesen adta át, illetve az építkezés megkezdését, a munkaterület átadását követően derült ki, hogy a munkavégzés alapjául szolgáló épületgépészeti, fűtési tervek számítási-, és tervezési hibákban szenvednek, így azok módosításra szorultak. A hibák tisztázása, a pontos méretezés újraszámolása és a tervhibák kiküszöbölése ideje alatt, érvényes irányadó terv hiányában a felperes munkát végezni nem tudott. Az épületgépészeti tervezést végző tervező a hőtechnikai méretezés felülvizsgálatát követően, 2009. május 5-én kelt nyilatkozatával módosította az épülő társasházak III-IV-V. ütemének épületgépészeti, fűtési terveit, amelyet a felperes ezt követően kapott csak kézhez.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását, és a felperesnek a perköltségei megtérítésére kötelezését kérte.

Vitatta, hogy vállalkozói díjtartozása lenne a felperes felé. Azzal védekezett, hogy a felperes késedelmesen - 2009. április 30-a helyett 2009. július 14-én - teljesített. Állította, hogy a késedelem kizárólag a felperes magatartására vezethető vissza.

Hivatkozott arra, hogy a tervek a felperes rendelkezésére álltak, hiszen ennek alapján készítette el a részletes költségvetést, ütemezte a munkáját, és rendelte meg a szükséges anyagokat is. Annak a nem vitatott ténynek, hogy 2009. március 5-ét követően kapta kézhez a módosított épületgépészeti és fűtési terveket nincs jelentősége, mert a legnagyobb volumenű munkákat a felperesnek már 2008. szeptember 30-áig el kellett

volna végeznie, és a szerződés ütemezése szerint kizárólag az épületen belül végezhető szerelvényezés maradt utolsó ütemként, amely télen is végezhető, ezért a 2009. április 30-ai végső határideig elvégezhető lett volna.

Hivatkozott arra is, hogy az építési napló bejegyzése szerint csupán 2009. április 20-án történt meg a radiátorok kiszállítása, a hideg- és meleg vízórák, illetve hőmennyiségmérők megrendelését pedig a szállító 2009. június 9-én igazolta vissza, ami bizonyítja, hogy a felperes az anyagbeszerzést illetően is késedelembe volt.

Az elsőfokú bíróság - a keresetnek helytadó ítélete indokolása szerint - a Ptk. 246. § (1) bekezdésének törvényi szövege alapján abból indult ki, hogy a felperes (vállalkozási és szállítási szerződésben is vállalt) késedelmi kötbérfizetési kötelezettségét csak a teljesítéssel való olyan késedelembe esése alapozza meg, amely neki felróható.

A Ptk. 303. §-ának (3) bekezdésére utalva leszögezte, a jogosult késedelme a kötelezett egyidejű késedelmét kizárja, erre az időre tehát a jogosult késedelmi kötbért nem érvényesíthet.

A perben beszerzett, Z.G. igazságügyi építésszakértő által adott szakvélemény alapján kétséget kizáróan bizonyítottanak találta azt a felperesi állítást, hogy 2009. április 30-án az alperes érdekkörébe tartozó olyan kőműves és egyéb építőipari munkálatok folytak, amelyek az április 30-ai felperesi teljesítést határidőben nem tették lehetővé. A B.J. igazságügyi gépész-társszakértő szakvéleménye alapján pedig azt állapította meg, hogy a megfelelő méretű és a létesítmény rendeltetésszerű használatához szükséges radiátorok felszerelése az alperes érdekkörébe tartozó tervezői hibából 2009. április 30-áig nem történhetett meg. E tényeket a bíróság az alperes, mint jogosult oldalán bekövetkezett olyan késedelemnek tekintette, amelyik a Ptk. 303. § (3) bekezdése értelmében a felperes, mint kötelezett egyidejű késedelmét kizárja, ezért a felperes kötbér fizetésére nem köteles. Az elsőfokú bíróság nem fogadta el, mert a szállítási szerződésben kifejezetten előírt írásbeli formakényszer teljesítésének hiányában nem találta bizonyítottanak alperesnek az arra való hivatkozását, miszerint a felek szóban módosították a szerződésüket, és aszerint a felperesnek csak az alperes által értékesített lakásokban kellett a készre szerelési munkákat április 30-áig elvégeznie.

Az elsőfokú bíróság osztotta felperesnek azt az álláspontját, amely szerint a felek közötti szállítási és vállalkozási szerződés egységesen kezelendő, mert a két szerződés létrejöttét csupán számviteli szempontok indokolták, egyik a másik nélkül nem tölthette be a rendeltetését, vállalkozási szerződés nélkül a szállítási szerződés értelmetlen lett volna. Álláspontja szerint ebből következően a 2009. április 30-ai véghatáridőt követően a kötbérfizetési kötelezettség keletkezése szempontjából a 2009. augusztus 7-ei szerződésmódosításnak nem volt jelentősége.

Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a jogvita eldöntése szempontjából nem volt relevanciája annak az alperesi hivatkozásnak, miszerint a kazánház megépítésénél a felperes késedelembe volt. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a felek a szerződésükben műszaki szakaszolást végeztek és ahhoz pénzügyi teljesítési határidőket is rendeltek, viszont a részhatáridőket nem kötbéreztek, kizárólag a véghatáridő 2009. április 30-a késedelmes teljesítése esetére kötötték ki a vállalkozó kötbérfizetési kötelezettségét. A véghatáridő nem teljesítésében viszont a jogosult késedelmére tekintettel a felperes, mint kötelezett vétlen volt.

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és „a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasítását” kérte. Elsődlegesen a Pp. 252. §-ának (3) bekezdésére, másodlagosan - lényeges eljárási szabálysértések miatt - e szakasz (2) bekezdésére hivatkozott.

A fellebbezés szerint lényeges eljárási szabálysértés az, hogy az ítéleti tényállás iratellenesen tartalmazta, miszerint a peres felek mind a vállalkozási, mind a szállítási szerződést ugyanazon a napon, 2008. május 10-én kötötték meg egymással, mert a csatolt szerződési okiratokkal is igazolt tényleges helyzet szerint a vállalkozási szerződés 2008. május 10-én, a szállítási szerződés pedig 2008. május 20-án jött létre.

Lényeges eljárási szabálysértés az is, hogy az elsőfokú bíróság az iratokkal ellentétesen, tévesen állapította meg a felek között létrejött szerződések lényeges tartalmát, és a Pp. 163. §-ának (2) bekezdésében írt eljárásjogi szabály megsértésével fogadta el tényként azt a felperesi állítást, amely szerint a hivatkozott szerződéseket a szerződő felek akarataként csak egységesen lehet kezelni, az egyik szerződés a másik nélkül nem töltheti be a rendeltetését. Ezt ugyanis az elsőfokú bíróság az alperesnek a Pp. 141. §-ának (2) bekezdésére történő felhívása nélkül, lényegében a felperes egyoldalú állítása alapján állapította meg anélkül, hogy a felperes ezt bizonyította volna.

Ebből következően a bíróság - további eljárásjogi szabálysértéssel - tévesen a szerződések együttes elbírálása során a vállalkozási szerződésben megjelölt kötbérfeltételeket rendelte alkalmazni a szállítási szerződésre is, noha a csatolt szerződési okiratokból egyértelműen megállapítható, hogy a felek között a vállalkozási és a szállítási szerződés különböző időpontokban más-más célra jött létre, és azokban külön kötbérfeltételeket határoztak meg a felek.

Mivel a szállítási szerződés kötbérfeltétele már nemcsak a véghatáridőt, hanem bármely részhatáridő eltolódását is kötbérrel szankcionálja ezért téves, és egyben jogellenes az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, amely szerint a felperes részéről a részhatáridők elmulasztásának azért nincs jelentősége, mert a vállalkozási szerződés 3.) pontja a szállítási szerződésre is kiterjedően csak a véghatáridőt szankcionálja. A bíróságnak ezzel szemben azt kellett volna vizsgálnia, hogy a szállító a különböző szállítási teljesítési részhatáridők közül melyik határidőt nem tartotta be, illetőleg a határidő csúszásának volt-e olyan oka, amelyért a szállító volt a felelős, és ezáltal jogszerű volt-e szemben felszámítani a kötbért.

Mivel az elsőfokú bíróság - eltérő téves jogi álláspontja miatt - mindezeket nem vizsgálta, és e körben a szükséges bizonyítást sem folytatta le, az említett eljárási szabálysértések miatt az eljárás megismétlése szükséges annak a felperes bizonyítási kötelezettségébe tartozó kimentési oknak a tisztázása céljából, hogy a szállítási kötelezettségét önhibáján kívül, az alperesre visszavezethető okból nem tudta teljesíteni. A fellebbezés szerint a rendelkezésre álló peradatok alapján e nélkül azt kell megállapítani, hogy az önállóan elbírálandó szállítási szerződési késedelem csak és kizárólag a szállító egyoldalú döntése miatt keletkezett, amelyre figyelemmel a 2009. július 14-én kelt teljesítési igazolás alapján ezen a címen levont 3 750 000 Ft kötbér mind a jogalap, mind az összecszerűség szempontjából jogszerű.

Azaz alperes a fellebbezésében sérelmezte azt is, hogy a vállalkozási szerződés módosításával kapcsolatos tényállításait az elsőfokú bíróság nem fogadta el, mert azt nem találta bizonyítottnak. Érvelése szerint téves az elsőfokú bíróságnak az ezzel kapcsolatos okfejtése, miszerint a két megállapodás megkötésével létrejött és egységesen kezelendő

jogviszonyukban a felek - a szállítási szerződés kifejezett rendelkezésével azonosan - a vállalkozási szerződésük 4.) pontjában, a kapcsolattartás módjának szabályozásával e szerződésre vonatkozóan is úgy rendelkeztek, hogy a szerződés kizárólag írásban módosítható.

Megismételte azt a védekezésbeli álláspontját, miszerint bizonyította, hogy a felek szóban létrejött szerződésmódosítása alapján a felperesnek csak az alperes által értékesített lakásokban kellett a készre szerelési munkákat április 30-áig elvégeznie (és ezek tekintetében a felperes határidőben történő teljesítését az általa hivatkozott, az alperes érdekkörébe eső körülmények nem akadályozták), így jogosulti késedelem megállapítására a vállalkozási szerződés vonatkozásában sincs alap. Ezért az alperes a felperessel szemben e szerződés alapján is jogszerűen érvényesíthet kötbért.

Arra az esetre, ha a másodfokú bíróság csak a szállítói késedelem miatti kötbért tartaná jogszerűnek - a vállalkozási szerződés utáni kötbért azonban nem - ennek 3 750 000 Ft összege erejéig a Ptk. 296. §-ának (1) bekezdése, és a 246. §-ának (1) bekezdése alapján beszámítási kifogást terjesztett elő a felperes hátralékos vállalkozói díj iránti kereseti követelésével szemben.

A felperesi szállítói késedelem bizonyítására a fellebbezéséhez további okirati bizonyítékként az alperes csatolta a felperes ... sorszámú, 2009. április 7-én kelt számláját és annak mellékleteit.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását, és alperesnek a másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését kérte. Észrevételezte, hogy a fellebbezés állításával szemben az alperes az elsőfokú eljárás során soha nem tette vitássá, a szállítási és a vállalkozási szerződés egységesen kezelendő. A 2010. június 17-ei tárgyaláson pedig a felek törvényes képviselői egyezően adták elő azt, hogy a szerződéskötéseikkel elérni kívánt cél megvalósulása csak az egyes szerződések értéken történt teljesítésének együttes figyelembevételével lehetséges, és hogy a szerződések megbontására valószínűleg az AFA miatt került sor. Erre tekintettel nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a felperes kereseti kérelmének elbírálása során az alperes kötbérkövetelésének jogossága megítélésénél is ebből indult ki.

A felperes azt is hangsúlyozta, hogy az alperes az elsőfokú eljárás során soha nem hivatkozott arra, hogy a szállítási szerződésben szereplő részhatáridők kötbéresek lennének. Az elsőfokú bíróság így a bizonyítási eljárást a Pp. 141. §-ában írt megsértése nélkül folytatta le, annak eredményeként a tényállást a Pp. 163. §-ának (2) bekezdésében foglaltak szerint jogszabálysértés nélkül állapította meg.

Azt pedig, hogy az alperes a fellebbezésében további kötbérigény beszámítását kívánta elérni, a felperes a tisztességes és jóhiszemű pervitel követelményeivel ellentétes, rosszhiszemű perbeli magatartásnak minősítette.

Az alperes fellebbezését az ítéletábra a Pp. 256/A. §-ának (1) bekezdésének f.) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt nem találta alaposnak.

Az ítéletábra azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértést nem követett el, emiatt az eljárás megismétlése szükségtelen.

Alapos a fellebbezés abban a részében, hogy az elsőfokú bíróság - lényegében indokolás nélkül - a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokkal ellentétesen állapította meg tényként

azt, hogy a peres felek a vállalkozási és a szállítási szerződésüket is 2008. május 10. napján kötötték meg. Az ítéltábla ezért az elsőfokú ítéletben megállapított tényállást azzal a módosítással fogadta el, hogy az okiratok keltezésével egyezően a peres felek között a vállalkozási szerződés 2008. május 10-én, a szállítási szerződés pedig 2008. május 20-án jött létre.

Ezen kívül, azonban az elsőfokú bíróság a tényállást a döntéshez szükséges mértékben, és a releváns tények tekintetében eljárási szabálysértés nélkül helyesen állapította meg, ezért azt az előbbiek szerinti pontosítással a fellebbezés elbírálásánál az ítéltábla is irányadónak tekintette. Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróságnak a tényállásból levont jogi következtetéseivel és érdemi döntésével is, annak az ítéletben kifejtett indokaival együtt.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében hivatkozottakkal összefüggésben mindenekelőtt szükséges leszögezni azt, hogy a felperes vállalkozói díj igényével szemben az alperes a védekezésében a felperes késedelmi kötbértartozására, és annak a részéről már megtörtént beszámítására hivatkozott, ezzel az indokkal kérte a kereset teljes elutasítását. Ezért az, hogy a perben és a fellebbezésében is beszámítási kifogást terjesztett elő, nem eredményezte az eljárás indokolatlan elhúzódását, mert a beszámítási kifogás megalapozottsága elbírálása körében a bíróságnak ugyanazt kellett vizsgálnia, mint annak eldöntésénél, hogy a vállalkozási és szállítási szerződés szerint a felperesnek járó, de ki nem egyenlített díjtartozás megfizetését az alperes a vele szembeni követelésbe történt beszámítás folytán alappal, avagy jogos ok nélkül tagadta-e meg.

A „Vállalkozási szerződés” alapján érvényesített kötbérkövetelése megalapozatlanságát megállapító elsőfokú bírósági döntést az alperes a fellebbezésében anélkül sérelmezte, hogy annak részletes indokát adta volna. Ezért az ítéltábla az elsőfokú eljárás során előterjesztett védekezésbeli álláspontját figyelembe véve vizsgálta felül e részében az elsőfokú bíróság ítéletét.

A fellebbezés hivatkozásaival szemben az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, amely szerint nincs alap annak megállapítására, hogy a felek a szerződéseiket - a jelen jogvita elbírálása szempontjából jelentőséggel nem bíró 2009. augusztus 27-ei megállapodásukon kívül - a felperes számára kikötött és kötbérrel biztosított teljesítési határidőt illetően módosították volna. Ezért a felek között kialakult, az alperes kötbérigényének jogosságával kapcsolatos jogvita elbírálása során a létrejött vállalkozási szerződés rendelkezései az irányadók.

Az alperes a fellebbezésében a szállítói szerződés alapján érvényesített kötbérigénye megalapozatlanságát megállapító elsőfokú döntéssel szemben elsősorban arra hivatkozott, hogy az sérti a Ptk. 207. §-ának (1), és 246. §-ának (1) bekezdését. Ez következik abból a fellebbezési érvelésből, miszerint az okirat tartalmával szemben iratellenes, és semmivel alá nem támasztott az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy a felek a szállítási szerződésben a részhatáridőket nem kötbérezték, és kizárólag a véghatáridő késedelmes teljesítése esetére kötötték ki a vállalkozó kötbérfizetési kötelezettségét.

Az ítéltábla ezzel a fellebbezési érveléssel szemben osztotta az elsőfokú bíróság megállapításait és következtetéseit az alábbi kiegészítésekkel:

A peres felek a „Vállalkozási szerződés”-ben úgy állapodtak meg, hogy „a megrendelő biztosítja a szerződésben foglalt munkákhoz az anyagot ... „. Abból a tényből, hogy a „Szállítói szerződés” a vállalkozási szerződéssel azonosan megnevezett és ugyanúgy ütemezett munkanemek anyagainak leszállításához az ott írtakkal azonos határidőket jelölt meg, okszerű következtetés vonható le arra, miszerint annak ellenére, hogy a felek a felperes szállítási szerződés alapján nyújtandó szolgáltatásait is oszthatóvá tették, a késedelmi kötbérfizetésre vonatkozó kötelezettségvállalással elérni kívánt alperesi cél az volt, hogy a szerelvényezési munkák ne húzódnak 2009. április 30-a utánra, azok legkésőbb eddig az időpontig elkészüljenek.

Ezért az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül, helyes értelmezéssel jutott arra a megállapításra, miszerint a szerződő feleknek a szállítási szerződésben található kötbérikötést is akként kellett érteniük, hogy a felperes akkor köteles kötbért fizetni, ha a munka befejezése az ahhoz szükséges anyagoknak a vállalkozó hibájára visszavezethető okból történő le nem szállítása miatt, 2009. április 30-a utánra csúszik. Megalapozott volt tehát az a megállapítás is, hogy a felek a részhatáridők elmulasztását a szállítói szerződésben sem kötbérezték.

Azt pedig, hogy a 2009. április 30-ai határidőt a felperes az alperes érdekkörébe eső okokból nem tudta betartani, az elsőfokú bíróság a lefolytatott szakértői bizonyítás eredményeként eljárás szabálysértés nélkül, helytállóan állapította meg.

Az kétségtelen, hogy az egymásra épülő szerződésekben vállalt kötelezettsége teljesítését illetően a felperes objektív késedelme 2009. április 30-ától kezdődően, 2009. július 14-éig (az alperesi átvétellel zárult átadás-átvételi eljárás megkezdődéséig) kétséget kizáróan fennáll.

Miután azt, hogy a felperes a vállalkozási és a szállítási szerződésben vállalt kötelezettségeit maradéktalanul teljesítette, az alperes sem az elsőfokú eljárás során, sem a fellebbezésében nem tette vitássá, a felek közötti vállalkozási és szállítási szerződés késedelmi kötbér kikötése, valamint a Ptk. 246. §-ának (1) bekezdése alapján a továbbiakban az volt az eldöntendő kérdés, hogy az objektív késedelem időszakából a felperes - a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettsége alapján - hány nap késedelem kimentését tudja bizonyítani. E kérdés eldöntésénél az elsőfokú bíróság a perben igazságügyi építész szakértő bevonásával a szükséges bizonyítást perrendszerűen lefolytatta, mivel a kimenthető késedelem napjainak száma a Pp. 177. §-ának (1) bekezdése értelmében igazságügyi szakértői bizonyítás útján volt tisztázható. Az elsőfokú bíróság Z.G. igazságügyi építész szakértőnek a B.J. igazságügyi épületgépész szakértővel együttesen adott kiegészített szakértői véleményét aggálytalannak, ekként helyesen értékelte, és vette figyelembe.

Az elsőfokú bírósággal azonosan az ítéletábra is úgy értékelte, hogy a perbe bevont szakértők egyező szakmai megállapítást tettek arra, hogy az építési és szerelési szerződésben vállaltaknak a felperes részéről történő késedelmes teljesítés egyértelműen az alperes érdekkörébe eső okokra vezethető vissza. A kiegészített szakértői vélemények eltérő értékelésére, és érdemben más jogi következtetés levonására az alperes fellebbezési hivatkozásai nem adtak alapot.

Az alperes az érdekkörébe tartozó kőműves- és egyéb építőipari munkálatok késedelmes elvégzésének tényét a fellebbezésében sem vitatta, annak az építésszakértői szakvéleménynek a cáfolatára pedig, miszerint a felperes határidőben történő teljesítését

ezzel nem tették lehetővé, semmilyen az elsőfokú bíróság által nem értékelt további bizonyítékra, bizonyítási eszközre nem hivatkozott.

Nem szolgáltatott a fellebbezés annak az ítéleti megállapításnak a cáfolatára alkalmas bizonyítékot sem, amely szerint a megfelelő méretű és a létesítmény rendeltetésszerű használatához szükséges radiátorok felszerelése az alperes érdekkörébe tartozó tervezői hibából 2009. április 30-áig nem történhetett meg.

Annak bizonyított ténye pedig, hogy a felperes érdekkörén kívül eső okból a ..., ... u. alatt épülő 88 lakásos társasház III-IV-V. ütem fűtésrendszerének kialakításával kapcsolatban a betervezett radiátor típusok vonatkozásában 2009. május 5-én tervmódosítás történt, a kialakult bírósági gyakorlat (BDT 2011.2578.) szerint az adott esetben is a kivitelezői késedelem felróhatósága alóli kimentő körülmény.

Mindezekkel bizonyítottan, a Ptk. 303. § (3) bekezdése szerinti jogosulti késedelem miatt az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a vállalt munkák szerződés szerinti végső határidőig történő teljesítésében való akadályoztatás időtartama a felperesi objektív késedelem teljes időtartamát lefedi, vagyis a felperes a késedelem felróhatósága alól mentesült. A szerződés szerinti ütemezésben vállalt munkavégzésben való - alperesi érdekkörbe eső - akadályoztatás miatt nyilvánvaló volt, hogy a felperes a radiátorok és a mérőórák beszerelését a vállalkozási szerződésben vállalt részhatáridőig nem tudja elvégezni. Ilyen körülmények között a felperestől nem volt elvárható, hogy viselje azokat a többletköltségeket, amelyek a be nem szerelhető radiátoroknak és mérőóráknak a tárolásával és őrzésével kapcsolatosan nyilvánvalóan felmerülnének. Ezért a felperes a szállítói szerződésben vállalt kötelezettségei objektív késedelme alól is kimentette magát, mert úgy járt el, ahogy az a gazdálkodó szervezettől az adott esetben elvárható.

Mivel pedig a felperes - a fentiek alapján - kötbérfizetési kötelezettséggel nem tartozik, az alperes által hivatkozott per előtti beszámításnak jogalapja nem volt. Ebből következően a felperes számlával érvényesített vállalkozói díj igényének teljesítését 7 500 000 Ft vonatkozásában jogos ok nélkül tagadta meg, amelyre tekintettel az elsőfokú ítéletben történt marasztalása minden szempontból megalapozott volt.

A leírtak alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - a fellebbezési érvelésre tekintettel szükséges indokolásbeli kiegészítéssel és pontosítással - a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért - azon túl, hogy az ügyvédi munkadíjból és a fellebbezési eljárási illeték megfizetéséből keletkezett saját, másodfokú perköltségét maga köteles viselni - a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperes ügyvédi munkadíjból keletkezett másodfokú perköltségét.

Az ügyvédi munkadíj összegét az ítéletábra „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a.) pontja, (5) bekezdése, és a 4/A. § (1) bekezdése szerint a fellebbezési érték alapulvételével, de a (6) bekezdése alkalmazásával a kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel mérsékelt összegben (27 %-os ÁFA-val növelten) 200 000 Ft-ban állapította meg, figyelemmel arra, hogy a másodfokú eljárásban tárgyalás tartására nem került sor.

Debrecen, 2012. szeptember hó 27. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk előadó bíró, Cogoiné Dr. Boros
Ágnes sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó